

MALÝ HRDINA č. 6/2022

ZŠ S MŠ HORNÁ KRÁĽOVÁ

ZIMA

Zima je ako veľký vankúš naplnený najjemnejším a najbelším perím. Krajina sa premení na rozprávku s cukrovou polevou a z neba začnú padať snehové vločky, ktoré sú podobné ligotavým diamantom. Zvieratká si začínajú robiť zásoby na zimu, vtáctvo odlieta do teplých krajín a detičky si stavajú svojich snehových kamarátov - snehuliakov. Do zimného obdobia patrí december, január, február. Veľakrát nás zima neprivíta tak, ako sme si mnohí želali, ale aspoň si užijeme trochu zimy.

Mnohí z nás si cez zimu spravia výlet na lyžovačku a najmenšie detičky si užijú sneh na sánkach.

Zaujímavosti o zime

1. Na Slovensku zaznamenali najväčšiu zimu 11. februára v roku 1929 v lokalite Vígľaš-Pstruša blízko Zvolena. Namerali tam až -41 stupňov. Z dôvodu tuhých mrazov praskali stromy a aj múry domov.
2. Chionofóbia je chorobný strach zo snehu. Názov fóbie je odvodený od gréckych slov Chion, v preklade sneh a Phobose, v preklade strach.
3. Najväčšia snehová vločka na svete mala priemer 38,1 centimetrov a hrúbku 20,3 centimetrov. Gigantická vločka je zapísaná v Guinnessovej knihe rekordov a našli ju v Montane 28. januára v roku 1887.
4. Vločka priemernej veľkosti padá na zem rýchlosťou približne 4 km/h.
5. Najväčší postavený snehuliak na svete meral viac ako 34 metrov. Postavený bol v americkom New Yorku v roku 1999. Tento snehuliak zlomil rekord tomu predchádzajúcemu, ktorý meral viac ako 29 metrov a postavili ho v Japonsku.
6. V Severnej Dakote v meste Bismarck držia rekord za najviac vytvorených anjelov do snehu. Niekoľko škôl spojilo svoje sily a spravilo až 8 962 anjelov.
7. Sneh vyzerá byť biely, aj keď v skutočnosti je priehľadný. Od snehových kryštálov sa odráža svetlo a farba všetkých frekvencií vo viditeľnom spektre je biela.
8. 12. marca 1993 bola v USA takzvaná „búrka storočia“. O život prišlo 310 ľudí a škody boli vyčíslené na 6,6 miliardy dolárov. O snehovej búrke sa dá hovoriť vtedy, ak nevidíte na približne 400 metrov.
9. Na severnej pologuli sú najstudenšie mesiace december, január a február. Na južnej pologuli je to jún, júl a august.
10. Najviac snehu napadlo za 24 hodín v roku 1921 v Colorade. Napadlo až 193 centimetrov.
11. Jedna z najväčších snehových kalamít bola na Slovensku v roku 1987. Snežiť začalo 12. 1. a teplota popoludní klesla pod -20 stupňov.
12. Najchladnejším miestom na Zemi je Antarktída, kde namerali neuveriteľných -93,2 stupňov.

Trendy na zimu 2022

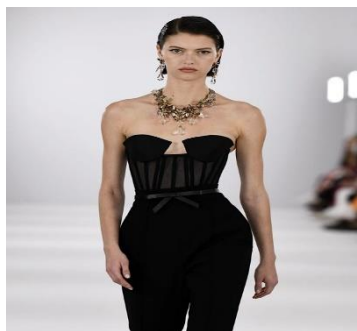
Kožený Total Look

Koža je stále veľmi obľúbená a stále patrí medzi trendy. Dizajnéri opäť ponúkajú obliecť sa do kože od hlavy až po päty. Okrem vrchného oblečenia stoja za zvážením aj kožené obleky so sukňami a nohavicami a dokonca aj šortky.

Široké džínsy

Módne značky sa rozhodli oživiť nielen módu 80. rokov, ale aj vdýchnuť nový život hitom roku 2000. Nohavice a džínsy s nízkym pásom s nami plynule prechádzajú z teplého letného obdobia do chladného. Široké a veľmi široké džínsy sú najmodernejším modelom nohavic z denimu. Ale hoci ich zvyčajne nosíme s vysokým pásom, už druhý rok po sebe sa nás dizajnéri snažia obliecť do stredne vysokého a dokonca aj do nižšieho strihu. Mnohé celebrity si na to už zvykli a zmenili sa.

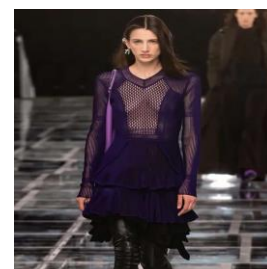

Korzety

Ak chcete korzet zaradiť do svojho šatníka, odporúčame ho kombinovať so širokými nohavicami alebo širokými džínami.

Priehľadné látky

Ľahkosť, transparentnosť, hravosť – zdá sa, že presne toto v dnešnej dobe v oblečení a živote veľmi chýba. Taký je aspoň názor renomovaných medzinárodných dizajnérov, ktorí udávajú ďalší módný trend vzdušných látok a beztiažového oblečenia.

Zimné športy

Lyžovanie je zimný šport, ktorý spočíva v pohybe človeka vlastnou silou a zemskou tiažou po snehu na lyžiach, čo je pár dlhých úzkych dosiek, pôvodne drevených, dnes z kompozitných materiálov, pripojených k chodidlám pomocou lyžiarskeho viazania. Ako alternatíva k lyžiam sa používa aj snowboard, čo je jedna širšia doska, ku ktorej sú pripevnené obe chodidlá. Lyžovanie pôvodne slúžilo na dopravu, v priebehu 20. storočia sa postupne stalo hlavne športovou a rekreačnou aktivitou. Lyžovanie je zimný olympijský šport, ktorý sa delí na severské a alpské a akrobatické lyžovanie.

Ľadový hokej je kolektívny šport. Je tiež súčasťou zimnej olympiády. Hrá ho 6 hráčov na každej strane - brankár, pravý obranca, ľavý obranca, pravý krídelník, ľavý krídelník a center. Vyhráva družstvo, ktoré dá v určenom čase viac gólov. V zápase môže nastúpiť 20 hráčov a dvaja brankári. Najvyšší úrad, ktorý združuje národné hokejové federácie a organizuje hokejové turnaje je Medzinárodná hokejová federácia (IIHF). Jej súčasťou je 66 hokejových federácií.

Krasokorčuľovanie je druh zimného športu na ľade, v ktorom sa kladie dôraz na umelecké stvárnenie piruet, skokov a krokov. Krasokorčuľovníci sa stretávajú v súťažiach na národnej a medzinárodnej úrovni, ako sú napr. Majstrovstvá Európy a sveta, Národné majstrovstvá, Majstrovstvá štyroch kontinentov, Grand-Prix v krasokorčuľovaní. Krasokorčuľovanie je tiež jednou z oficiálnych disciplín zimných olympijských hier.

Vianoce na Slovensku

Na Slovensku sa na Vianoce, sviatky narodenia Ježiša Krista, pripravujeme už štyri týždne dopredu. Počas tohto obdobia nazývaného **Advent**, ktoré nám v sebe nesie posolstvo očakávania príchodu malého Ježiška, ľudia chodia do kostola, kupujú či pripravujú darčeky pre svojich blízkych, ozdobujú si svoje príbytky dekoráciami. Svoje nezastupiteľné miesto má **adventný veniec**, častokrát z čečiny, ktorý je ozdobený štyrmi sviecami zodpovedajúcimi počtu adventných nediel. Umocňuje vianočnú atmosféru v období pred Štedrým dňom, či už je umiestnený v byte na stole alebo zavesený na dverách. Je znamením nádeje a holdom tomu, ktorý prichádza. U detí je veľmi obľúbený **adventný kalendár**, ktorý prináša radosť a iskričky v očkách každý deň od 1. decembra, kedy si otvoria prvé okienko a nájdu v ňom nejakú tú dobrôtku.

Mikuláš

Sviatok sv. Mikuláša (6. decembra) majú rady najmä deti, ktoré počítajú dni a noci, kedy od neho do svojich vyleštených čižmičiek dostanú množstvo sladkých darčiekov. Tie si však musia pripraviť už v podvečer predchádzajúceho dňa a dať si ich vyčistené do obloka, aby si v nich ráno našli očakávané dobroty či iné milé prekvapenie. U nás je Mikuláš známy ako bielovlasý deduško s veľkou bradou v červenom kabáte a zvykne chodiť spolu s anjelom a čertom, ktorí mu pomáhajú rozdávať darčeky či „čertovské“ odmeny.

Stridžie dni

13. december je ďalším zaujímavým dňom v predvianočnom období. **Sviatok Lucie** patrí do série tzv. stridžích dní, ktoré predchádzajú Vianociam. **Trvali od Kataríny** (25. novembra) **do Tomáša** (21. decembra). Viazali sa tiež na **Ondreja** (30. novembra), **Barboru** (4. decembra), **Mikuláša** (6. decembra) a **Luciu** (13. decembra). Ľudia verili, že v tento deň môžu strigy aj uvidieť. Podľa najznámejšej ľúbostnej veštby si na Luciu dievčatá pripravili trinásť lístočkov. Na dvanásť z nich napísali rôzne mužské mená, pričom posledný trinásty zostal prázdny. Lístočky poskrúcali a postupne, počas nasledujúcich dní ich po jednom zničili (pálili). Predposledný lístok spálili na Štedrý deň ráno, a posledný otvorili večer. Meno, ktoré na ňom bolo napísané, malo byť menom budúceho manžela. Ak zostal posledný lístok prázdny, budúci rok sa dievčina ešte vydať nemala.

Štedrý deň

24. decembra, na **Štedrý deň**, na Slovensku začíname sláviť Vianoce. Na východnom a čiastočne aj na strednom Slovensku sa tento deň nazýva aj „vilija“ alebo „vigilija“, odvodený od latinského „vigilia“, čo znamená predvečer sviatku. Najväčším sviatkom Vianoc je **1. sviatok vianočný** (25. decembra) – deň Kristovho narodenia, i keď história nevie presne určiť, kedy sa naozaj narodil. Na Štedrý deň sa zvykne držať pôst, ktorý končí východom prvej hviezdy. Deťom sa vravelo, že ak vydržia do večere nič nejstť, uvidia zlatú hviezdu alebo zlaté prasiatko. Kým deti chystajú vianočný stromček, gazdinky pečú, varia a chystajú rôzne dobroty

na štedrovečerný stôl. Medovníčky či iné koláče majú už napečené niekoľko dní dopredu. Jedlá, ktoré sa podávajú sa líšia podľa zvykov a tradícií v rôznych regiónoch Slovenska. Spravidla však na bohato prestretom štedrovečernom stole nesmie chýbať chlieb, cesnak, med, oblátky, kapustnica, ryba, zemiakový šalát, opekance (pupáky, bobaľky), koláče, ovocie. Po večeri sa spievajú koledy, rozbaľujú vianočné darčeky, na ktoré sa nielen deti veľmi tešia. Mnoho ľudí sa zúčastňuje polnočnej omše, aby oslávili narodenie Ježiša Krista a zaspievali si najkrajšiu vianočnú pieseň „**Tichá noc, svätá noc**“. 25. decembra a 26. decembra rodiny často zostávajú spolu, idú do kostola alebo navštevujú svojich príbuzných a priateľov.

Tradície a povery o Vianociach na Slovensku

Najznámejšie povery:

- Cudzia žena nesmela vstúpiť do domu, lebo by to znamenalo nešťastie a zlým znamením bolo, ak bolo potrebné si niečo požičať.
- Pôst sa skončil, keď vyšla na oblohu prvá hviezda.
- Ľudia sa práve v tento deň snažili kontrolovať svoje chovanie a správanie, pretože verili, že ako tento deň prežijú, tak budú žiť celý rok.
- V tento deň sa nesmela zavesiť opraná bielizeň, pretože sa verilo, že ten, komu patrí, čoskoro umrie.

Tradície na Vianoce:

Šupina z kapra

Dáva sa pod obrus počas štedrej večere. Šupina má zabezpečiť peniaze v rodine na budúci rok a aby ich ešte viac pribudlo. Mnoho ľudí si šupinu dáva aj do peňaženky.

Hviezdička v jablku

Náhodne sa vybralo jedno jablko, ktoré sa rozrezalo priečne na polovicu. Pokiaľ bola uprostred hviezda znamenalo to pre rodinu šťastie a zdravie. Jablčko sa potom rozkrojilo tak, aby sa z neho ušlo každému členovi rodiny. Ak ale bol stred v tvare kríža, rodinu čakala choroba alebo smrť.

Tanier navyše

Jeden tanier sa prestieral pre náhodného host'a, ako symbol spolupatričnosti a milosrdenstva. Niektorí ľudia ale takto prestierali pre zosnulých členov rodiny.

Hádzanie topánky

Počas vianočných sviatkov hádzali slobodné dievčatá topánku za hlavu smerom k dverám. Pokiaľ špička smerovala k dverám, išlo o znamenie, že sa do roka vydá. Ak ale smerovala k dverám päta, dievča by zostalo slobodné rok.

Adventný veniec

Takmer v každej slovenskej domácnosti nájdete počas času Adventu adventný veniec. Je vyrobený z čečiny, ozdobený štyrmi sviecami zodpovedajúcimi počtu adventných nediel'. Umocňuje atmosféru Vianoc od štyroch nediel pred Štedrým dňom a ľudia ho umiestňujú na stôl či na dvere.

Priviazanie nôh o stôl ako symbol súdržnosti rodiny

Na Zemplíne je vianočným zvykom priviazanie nohy o stôl aspoň jednému členovi rodiny. Symbolizuje to súdržnosť rodiny.

Vianočné príbehy

Tomáškov Vianoce

Tomáš dostal na Vianoce od svojho brata auto. Na Štedrý deň, keď Tomáš vyšiel zo svojej kancelárie, uvidel, ako chudobný chlapec obdivuje jeho nové nablýskané auto.

„*To je vaše auto, pane?*“ spýtal sa ho.

Tomáš súhlasne prikývol: „*Áno, brat mi ho dal na Vianoce.*“

Chlapec bol prekvapený. „*Chcete povedať, že Vám ho dal brat len tak, nič Vás to nestálo? Pane, kiežby...*“ chlapec zaváhal.

Tomáš vedel, čo si bude priať. Určite si chcel priať, aby mal takého brata, akého má on, pomyslel si Tomáš. Ale to, čo si chlapec prial, bolo niečo úplne iné.

„*Želám si,*“ pokračoval chlapec, „*aby som bol takým bratom aj ja.*“

Tieto slová vyrazili Tomášovi dych a potom sa spýtal: „*Chcel by si sa povozit' v mojom aute?*“

„*Áno, to by sa mi páčilo.*“

Po krátkej jazde sa chlapec otočil k Tomášovi. Oči mu žiarili a povedal: „*Pane, nevadilo by Vám, keby ste ma odviezli domov?*“ Tomáš sa usmial. Zdalo sa mu, že pochopil, čo chlapec chce. Chce sa pochváliť susedom, že môže jazdiť vo veľkom aute. Tomáš sa však opäť mýlil.

Keď prišli pred dom, chlapec požiadal Tomáša, aby zastavil pred schodmi. Rozbehol sa hore po schodoch. O chvíľu sa vracal, no išiel akosi pomaly. Na rukách niesol svojho malého brata, ktorý bol telesne postihnutý. Posadil ho na spodný schod, potom sa k nemu pritisol a ukázal na auto. „*Tam je, Adamko, presne tak, ako som ti povedal hore. Brat mu ho dal na Vianoce a nestálo ho to ani cent. A jedného dňa ti dám presne také isté... potom sa budeš môcť sám presvedčiť o všetkých tých pekných veciach vo vianočných výkladoch, o ktorých som ti rozprával.*“

Tomáš vystúpil, zdvihol chlapca a posadil ho na predné sedadlo svojho auta. Jeho brat, ktorému sa oči leskli radosťou, nastúpil vedľa neho a všetci traja sa vydali na nezabudnuteľnú vianočnú jazdu.

V ten Štedrý večer sa Tomáš dozvedel, čo mal Ježiš na mysli, keď povedal: „*Blaženejšie je dávať...*“

Anjelský spev

Bol raz jeden vlk. Žil neďaleko Betlehema. Pastieri vedeli, aký je nebezpečný. Každú noc robili všetko, čo mohli, aby pred ním ochránili svoje ovce. Jeden z nich musel byť vždy na stráž, pretože vlk bol hladný a zákerný.

Bola noc. Anjelský spev, ktorý doteraz nikdy nepočul, práve utíchol. Hovorili, že sa niekde narodilo dieťa. Vlč bol veľmi prekvapený, že sa pastieri zbiehajú zo všetkých strán, aby videli novorodenca. „*Tol'ko rozruchu kvôli nejakému dieťaťu,*“ pomyslel si vlk. Nakoniec ho však premožla zvedavosť a potichu sa zakrádal za nimi. Keď sa doplazil do stajne, schoval sa a čakal.

Keď sa pastieri rozlúčili s Máriou a Jozefom, videl, že prišla jeho chvíľa. Počkal, kým Mária a Jozef zaspali; boli veľmi unavení od starostí aj radosti z dieťaťa. „*Ako, dobre,*“ pomyslel si vlk, „*začnem s dieťaťom.*“ Tichučkým krokom sa vkradol do stajne. Nikto si jeho príchod nevšimol. Iba dieťa. Spočinulo pohľadom na vlkovi, ktorý sa ticho pohol k jasliam. Vlč mal otvorenú tlamu a jazyk mu visel von. Bol to hrozný pohľad. Zastavil sa tesne pred jasľami. „*Lahká korisť,*“ pomyslel si a hladne si oblizol papuľu. Prikrčil sa, aby skočil. Zrazu sa ho však jemne a láskyplne dotkla ruka malého Ježiša. Prvýkrát mu niekto pohladil odpornú špinavú srst'. Hlasom, ktorý vlč nikdy v živote nepočul, povedal malý Ježiš: „*Vlč, mám ťa rád!*“ a láskyplne sa naňho pozrel.

Potom sa stalo niečo nepredstaviteľné - v tmavej betlehemskej stajni praskla vlčia koža a vystúpil z nej človek. Skutočný muž. Presne tak, ako ho Boh stvoril na začiatku. Muž v úžase pokrľakol, božkal Ježiškovi ruky a poklonil sa mu. Potom vyšiel zo stajne - rovnako ticho, ako pred chvíľou prišiel - a vydal sa na cestu.

Nikto si nevšimol, čo sa tej noci stalo. Vie to len malý Ježiš a ten, ktorý sa stal človekom. A obaja vedia, že to isté sa stane všetkým, ktorí sa v koži zvierat približia k jasliam a nechajú božie dieťa, aby sa ich dotklo.

Vianoce vo svete

VIANOCE V AMSTERDAME

Ak uvažujete o sugestívnom mieste na strávenie Vianoc, odporúčame vám vycestovať do **holandského mesta Amsterdam**, ktoré štýlovo oslavuje jednu z najdôležitejších slávností roka. Jazdy na bicykli, živé vystúpenia a ohňostroj; pripravte sa na prežitie Vianoc z úplne inej perspektívy.

Kostolné veže vyzdobené vianočnými motívmi, pouliční muzikanti, vystúpenia kapiel, stovky ľudí zdieľajúci a prežívajúci slávnosti, spevácke zbory vianočných kolied a koncertov, pouličné trhy, tisíce svetiel zdobiacich domy a ulice, to všetko zažijeme, keď Vianoce trávim v Amsterdame.

VIANOCE V KANADE

Vianoce sa v Kanade slávia rovnako ako v iných západných krajinách. 25. december je oficiálnym sviatkom, kde si veľa ľudí vezme voľno aj popoludní 24. decembra a na Deň svätého Štefana 26. decembra. 24. december - Štedrý večer - je poslednou príležitosťou na vianočné nákupy.

Väčšina obchodov je otvorená do 17/18:00 hod. a veľa ľudí sa balí do práce zo dňa na poludnie alebo neskôr. 25. december je dňom, kedy sa priatelia a členovia rodiny zhromažďujú doma, aby jedli a otvárali darčeky. V tento deň je takmer všetko v ceste maloobchodu a služieb zatvorené, okrem obchodu pre občasnú pohodlie.

VIANOCE V MOSKVE

Vianočné trhy v Moskve začínajú až tesne pred našimi, kresťanskými Vianocami. Preto je dôležitý posledný týždeň pred Vianocami, aby ste si užili trhy, stánky a dokonalú výzdobu v plnom prúde!

Vianočné nákupy a nezabudnuteľné zážitky s dych vyrážajúcej moskovskej výzdoby sú doplnené prehliadkou nádherných metro staníc v Moskve, ale aj návštevami čarovných obchodov.

Jedným z nich je i fantastický retro socialistický obchod Gastronom nom. 1, v ktorom si spomeniete na staré časy, personál je oblečený v odevoch z čias socializmu, nájde sa tu rôzny ruský socialistický tovar, ale aj kvalitný špičkový - napríklad kaviár.

Môžete zájsť aj do originálnej predajne - známej ruskej čokoládovne Červený Október - ktorá vyrába snáď najznámejšiu ruskú čokoládu Aljonku, bez ktorej z Ruska neodíde žiaden Slováčok.

VIANOCE V ŠPANIELSKU

Španielske Vianoce sú vášnivé a živé ako obyvatelia tejto juhoeurópskej krajiny. Okrem živých betlehemov si Španieli užívajú tance a hudbu, a to dokonca aj počas dlhej štedrovečnej hostiny. Na stole nesmie chýbať typický vianočný mandel turón a kvalitné červené víno. Deti si však na darčeky počkajú až do 6. januára, kedy im ich donesú traja králi.

VIANOCE VO FRANCÚZSKU

Francúzske Vianoce sa nesú najmä v znamení jedla, veď Francúzi sú ako gurmáni celosvetovo známi. Ich vianočná večera má v niektorých oblastiach až dvanásť chodov a na štedro prestretom stole sa postupne vystriedajú morské dobroty, plnený moriak, zeleninové šaláty a dezerty. Darčeky deťom nosí Père Noel, ktorý ich dáva vo svojom bielom kabáte do čižmičiek zavesených na kozube. Vianoce sú sviatkom celej rodiny, ktorá sa stretáva a užíva si tradície a pokoj sviatkov.

VIANOCE VO VIETNAME

Vianoce sa slávia aj v takej netradičnej krajine ako je ázijský Vietnam. Po francúzskych kolonistoch zostali prívrženci katolíckej viery a tí si oslavu vianočných sviatkov nenechávajú ujsť. Tradičná omša aj štedrovečerná večera v podobe kuracej polievky a plnenej morky je v tejto exotickej krajine súčasťou Vianoc.

Vianočné koledy

Na Slovensku sa s koledami ako piesňami stretávame najmä v predvianočnom a vianočnom období. Sú už súčasťou našej histórie a národného kultúrneho dedičstva. Ako sa formovali koledy a ako ich chápú vo svete?

Predpokladá sa, že samotné koledy ako oslavné piesne majú pôvod v Rímskej ríši - oslavách Nového roka – calendae. U Slovanov sa koledy zväčša chápú ako ľudové piesne spievané pri príležitosti veľkých cirkevných sviatkov napríklad v období Vianoc. Bohatú tradíciu majú u Slovákov, Čechov, Ukrajincov, Rusov a Bulharov. V Srbsku sa tieto oslavné piesne nazývajú tiež koleda, v Slovinsku kolednica. V Poľsku majú tieto piesne tiež veľkú popularitu a nazývajú sa kolędy. U týchto národov môže byť význam slova koleda chápaný širšie alebo naopak užšie ako ho chápeme my. Zároveň napríklad u Rusov a Poliakov je veľa kolied, ktoré nemajú len ľudový pôvod - boli skomponované. U Rumunov je koleda colinda, u Francúzov tsalenda u anglicky hovoriacich - Christmas Carol. U Grékov v Grécku a na Cypre je to Kálanda, u Nemcov a Rakúšanov je to Weihnachtslied.

Keďže Vianoce sú slávené v rôznych štátoch sveta, najznámejšie vianočné koledy a piesne boli prekladané do jazykov mimo svojho originálneho pôvodu. Medzi takéto najznámejšie skladby patrí **Tichá noc**, ktorá bola predložená snáď do všetkých jazykov na svete. Vznikla v roku 1818 a jej autormi sú Joseph Mohr a Franz Xaver Gruber. Veľmi známa je aj koleda **Adeste fideles** ktorej autorom textu je John Francis Wade. Z latinského textu bola tiež preložená do rôznych jazykov sveta. In Dulci Jubilo patrí medzi najstaršie doteraz spievané koledy. Vznikla v prvej polovici 14. storočia a jej pôvodný text je latinsko - nemecký. Zaujímavý je aj pôvod vianočnej piesne Carol of the Bells, melódia ktorej pochádza z ukrajinskej piesne.

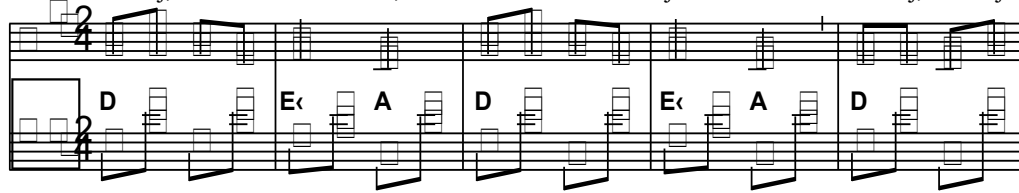
Aj keď nám už často splýva význam slov koleda a vianočná pieseň, vianočné koledy sa viažu k sviatku narodenia Ježiša Krista, kým vianočné piesne sú koncipované širšie a viažu sa k vianočnému obdobiu, ako napr. Rolničky, Rolničky, O Tannenbaum, Jingle Bells. Koledy tak tvoria jednu zo súčastí vianočných piesní. Medzi známe slovenské vianočné koledy patria:

Každý deň budú vraj Vianoce, Búvaj dieťa krásne, Poďme bratia do Betléma.

Búvaj, dieťa krásne

♩=46 *Mierne*

Bú - vaj, die - ťa krás - ne, u - lo - že - né v jas - le. Bú - vaj, bú - vaj

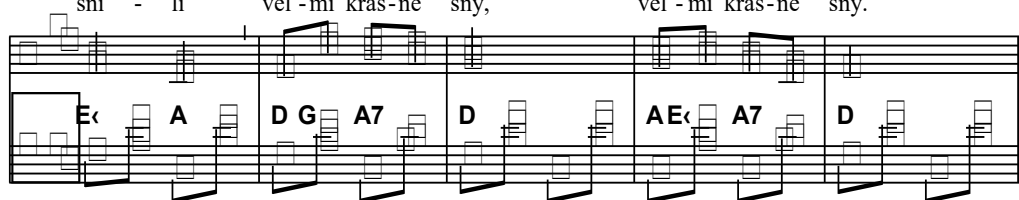
pa - cho - ľa, mi - los - ti - vé Je - zu - ľa! Bu - de - me ťa ko - lí - sať,

a - bys`mo - hol dob - re spať. Je - žiž - ko náš mi - lý, a - by sa ti

sni - li veľ - mi krás - ne sny, veľ - mi krás - ne sny.

2. Drozdy a hrdličky, chystajte pesničky,
nech sa dieťa poteší na tom našom salaši.
Spev škovránka, slávika, k tomu pekná muzika.
My budeme s vami spievať za jaslami
Synu milému, Synu milému

3. Hory, ticho buďte, Dieťa nezobuďte,
nech si ono podrieme na slame a na sene.
Aj vy milé fialky, zaváňajte do diaľky,
zavejte mu vône, pánovi na tróne,
ticho sladúčko, ticho sladúčko.

Pod'me bratia

q=130

Pod' - me bra - tia do Bet - lé - ma, di - dlaj,

di - dlaj, di - dlaj, dá. Je - žiš - ku,

mi - láč - ku, ja ťa bu - dem

1. ko - lem - ba - ti, 2. ko - lem - bať.

2. Pod'me bratia, pod'me spolu.

Didlaj didlaj didlaj dá.

Ježišku, miláčku,

3. V mašťalôčke tíško drieme.

Didlaj didlaj didlaj dá.

Ježišku, miláčku,

4. My Ježiška nevzbudíme.

Didlaj didlaj didlaj dá.

Ježišku, miláčku,

5. Hájj, búvjj, dieťa zlaté.

Didlaj didlaj didlaj dá.

Ježišku, miláčku,

Copyright © Miroslav Jurčí Pesničky pre všetkých

TRADIČNÉ VIANOČNÉ RECEPTY

Desaťminútové hrnčekové medovníčky

Budeme potrebovať:

- 2 hrnčeky hladkej múky
- 1/2 hrnčeka práškového cukru
- 70 gramov masla
- 1/4 hrnčeka medu
- 1 vajíčko
- 1 ČL prášku do pečiva
- 1 ČL perníkového korenia

Postup:

Postup je naozaj jednoduchý a veľmi rýchly. Med s maslom si roztopíme, aby sa nám pracovalo ľahšie a pridáme ich do misky s múkou, práškom do pečiva, cukrom, vajíčkom a perníkovým korením.

Ručne vymiesime hladké cesto. Cesto následne vyvalkáme, povykrajujeme rôzne vzory a naukladáme ich na plech. Pečieme pri teplote 170 stupňov Celzia asi 8-10 minút. Po vychladnutí ich ozdobíme polevou alebo malými cukrovinkami.

Vanilkové rožteky

Budeme potrebovať:

- 300 g hladká múka
- 250 g maslo
- 100 g mleté orechy
- 100 g práškový cukor
- 1 ks vanilínový a práškový cukor na obalenie

Postup:

Múku, orechy, cukor a jemne zmäknuté maslo si zmiešame a spracujeme na cesto. Cesto si rozdelíme na viac častí a urobíme z nich valčeky. Nakrájame na rovnako dlhé časti a z nich vytvarujeme rožteky. Ukladáme ich na plech na pečenie.

Rožteky pečieme pri 160 stupňoch Celzia približne 7-10 minút - kým nezačnú konce ružovieť. Hneď po upečení rožteky obalíme v zmesi vanilínového a práškového cukru.

Jednoduché orechové rožky

Budeme potrebovať:

300 g hladká múka

200 g margarín

100 g mleté orechy

100 g kryštálový cukor

Postup:

1. Zo všetkých surovín uhnetieme cesto. Z cesta následne robíme rožteky široké asi ako palec.
2. Ukladáme na plech obložený papierom. Pečieme na **180 °C asi 15 minút.**
- 2, Ešte horúce ich obalíme v práškovom cukre.

Ježkovia: Roztomilé sušienky

Budeme potrebovať:

300 g hladká múka

150 g maslo

100 g čokoláda na varenie

100 g práškový cukor

50 g kokos

1 PL olej

1 ks vajce

Postup:

1. Do nádoby dáme múku, cukor, vajce a zmäknuté maslo a rukami spracujeme cesto.
2. Cesto zabalíme do potravinovej fólie a necháme v chladničke odstáť 2 - 3 hodiny.
3. Z cesta potom formujeme guľičky veľkosti orecha a vytvarujeme nos.
4. Ukladáme na plech s papierom na pečenie a pečieme **15 minút na 200 °C**.
5. Po upečení 2/3 ježa namáčame v roztopenej čokoláde s trochou oleja a posypeme kokosom.

Likérové špice s domácimi piškótami a jednoduchým čokokrémom

Budeme potrebovať:

PIŠKÓTY

1 ks **vajce (L)**

1 štipka **soľ**

30 g **kryštalový cukor**

1 KL **olej**

20 g **hladká múka**

5 g **kukurličný škrob**

ČOKOLÁDOVÝ KRÉM

200 g **čokoláda**

120 ml **smotana na šľahanie**

2 PL **rum**

LIKÉROVÁ PLNKA

200 ml **smotana na šľahanie**

200 ml **vaječný likér**

redšia čokoládová poleva na namáčanie (nemusí byť)

Postup:

- 1. Piškóty:** vajce rozklepneme, oddelíme bielok od žltka a bielok najskôr vyšľaháme spolu so štipkou soli do snehu, potom pridáme cukor a šľaháme tuhý lesklý sneh.
2. Do snehu potom prišľaháme žltok, olej a následne tiež preosiatu múku a škrob.
3. Hotové cesto môžeme vyliat' na malý plech vystlaný papierom na pečenie a hneď po upečení do ružova z neho okrúhlou formičkou (priemer 3 až 4 cm) vykrojíme piškóty. Alebo si cesto navrstvíme do cukrárskeho vrecka a hladkou špičkou striekame okrúhle piškóty na plech vystlaný papierom na pečenie, ktoré následne upečieme. V oboch prípadoch pečieme pri teplote **180 °C zhruba 10 minút**.
- 4. Čokoládový krém:** čokoládu roztopíme nad vodným kúpeľom v miske. Misku stiahneme z kúpeľa a do čokolády primiešame smotanu a rum.
5. Cukrárske vrecko uzavrieme špičkou na špice, vložíme do vysokej nádoby (zloženou špičkou na dol) a naplníme ho čokokrémom. Takto krém uložíme do chladničky na cca. 20 minút.
6. Neskôr, keď je krém dostatočne tuhý, pomaly striekame na piškóty špičky asi 6 cm vysoké. Keď sa nám nejaká nevydarí, pokojne krém zotrieme bokom do misky a použijeme ho znovu, potom, čo opäť chvíľu zatuhne v chlade v cukrárskom vrecku.
7. Do chladničky si nachystáme tácku, na ktorú vždy po jednej ukladáme vydarené špice. Až potom začíname striekať ďalšiu.
- 8. Likérová plnka:** vychladenú smotanu vyšľaháme na šľahačku a primiešame do nej vaječný likér. Hotovo!
9. Plnkou potom pomocou odmerky so zobáčikom na nalievanie plníme stuhnuté špice.
10. Špice potom uzavrieme zvyšným čokoládovým krémom čiapočkou vytvorenou pomocou zdobiacej špičky a cukrárskeho vrecka.
11. Opäť dáme dobre zatuhnúť do chladničky a neskôr môžeme špice (nemusíme) namočiť v riedkej čokoládovej poleve.

Typy na vianočnú výzdobu Vášho domova

Len čo príde december, všetci zdobíme svoje dvory a balkóny a sviatočnú atmosféru je cítiť naozaj všade. Inak by to ani nemohlo byť, veď predsa, prichádza najkrajšie obdobie v roku - Vianoce.

Interiér:

Obývačka

Prvý dojem je dôležitý. Začnite stromčekom. Myslite na to, že stromček je počas Vianoc stredobodom pozornosti. Môžete ho vyzdobiť rôznymi ozdobami vo viacerých farebných kombináciách. Ak preferujete elegantný a minimalistický štýl, odporúčame vám ladenie stromčeka len do jednej farby, ktorá dokonale ladí s farbou stien vo vašej obývačke. Ďalším oku lahodiacim variantom môže byť použitie neutrálnych farieb, šišíek, sušeného ovocia a medovníkov. Romantickú a nostalgickú atmosféru vytvoríte kombináciou staroružovej, zlatistej a medenej farby. Ak máte radi výrazné farby, nesmrteľnou trojkombináciou zelenej, červenej a bielej tiež nič nepokazíte. Nepridávajte však už žiadnu ďalšiu farbu a rovnakých farbách dekorujte aj zvyšok miestnosti.

Iné miestnosti:

Nezabudnite aj na iné miestnosti. Vianočnú náladu do nich vnesiete dekoračnými svetlami, vôňou čečiny, vonnými sviečkami, vianočnými vankúšmi, svietnikmi, vencami, rodinnými fotografiami.

Exteriér:

Vchodové dvere

Krásny nádych sviatočného ducha vašim dverám dodá girlanda alebo veniec, ktoré môžete ozdobiť zelenou čečinou, bielymi alebo striebornými ozdobami či svetielkami.

Okolie domu

Nezabudnite na výzdobu vášho okolia okolo domu. Vyzdobte ho lampášmi, čečinou, vianočnými postavičkami. Taktiež môžete vyzdobiť dom aj strechu vášho domu rôznymi farebnými svetielkami.

Nápady na darčeky:

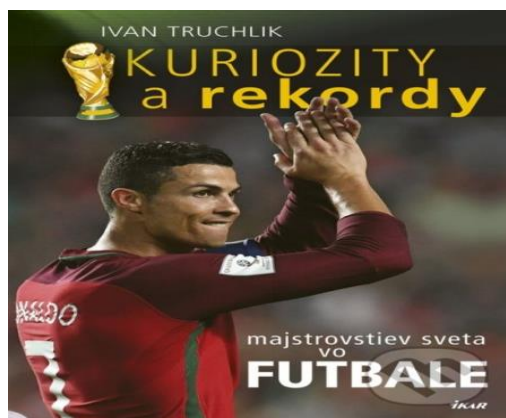
Pre ženu:

- parfém
- hodinky
- sviečky
- kozmetika
- oblečenie
- deka
- domáce spotrebiče
- šperky
- wellness poukaz
- knihy
- doplnky

Pre muža:

- hodinky
- wellness poukaz
- kozmetika
- oblečenie
- pneumatiky
- ponožky
- topánky
- športové doplnky (podľa športu, čo robí)
- parfém
- elektronika

Čo sa nám páči na Vianociach

- ❖ Oddýchneme si.
- ❖ Trávime spoločný čas s rodinou.
- ❖ Máme viac času na seba a svoju rodinu.
- ❖ Spoločne si ozdobujeme náš domov.
- ❖ Stretne sa celá rodina.
- ❖ Trochu spomalíme.
- ❖ Varíme a pečieme spoločne.
- ❖ Chystáme spoločne vianočnú výzdobu....
- ❖ Pozeráme spoločne obľúbené vianočné filmy, rozprávky....
- ❖ Počúvame alebo spievame vianočné pesničky.

Silvester a Nový rok na Slovensku

Na Slovensku sa podľa ľudovej tradície svätý Silvester oslavoval len málo. Gazdovia a gazdiné sa snažili pripraviť celý príbytok a hospodárstvo na príchod nového roka, všetko požičané sa vracalo pôvodným majiteľom, urovnávali sa finančné dlhy. Veľký dôraz sa kládol na príslovie „Ako na Nový rok, tak po celý rok“. Preto bolo žiaduce, aby sa členovia rodiny správali pokojne.

Dievčatá sa hneď za svtania bežali umývať studenou vodou z potoka, lebo verili, že im prinesie zdravie a krásu po celý rok. Dôležité bolo, aký prvý návštevník vstúpi do domu. Keďže príchod ženy a starca neveštil nič dobré, ľudia tomu predchádzali formou podomových obchôdzok mládeže. Chodili malí vinšovníci, spievajúci koledy a odriekavajúci pekné novoročné vinše. Domy navštevovali od Vianoc do Troch kráľov aj betlehemci. Toto hrané ľudové divadlo na tému narodenia Spasiteľa v chudobných betlehemských jasičkách zvyčajne tvorila skupinka troch až siedmich mladých chlapcov v sviatočnom kroji.

Nový rok mal podobný charakter ako Štedrý deň. Gazda s gazdinou najskôr obriadili domáce zvieratá, až potom sa mohlo sadnúť k sviatočnému stolu. Jedla sa kapustnica alebo iná hustejšia polievka, napríklad zo strukovín. Druhé jedlo nebola ryba, ale zvyčajne bravčovina. Bolo zakázané konzumovať hydinu, v horských oblastiach nejedli ani baraninu. Potravinové tabu sa zdôvodňovalo snahou zachovať v rodine šťastie – ak by niekto napríklad jedol mäso z vtáka, hovorilo sa, že tam uletí šťastie.

Novoročné obdobie vyvrcholilo sviatkom Troch kráľov. V tento deň si ľudia dali v kostoloch posvätiť vodu. Svätenou vodou pokropili celý príbytok aj stajne a napili sa z nej všetci členovia domácnosti i zvieratá. Ľudia veľmi očakávali príchod kňaza s miništrantmi, ktorí im rituálne vysvätili dom.

Niečo o našich deviatakoch

Ahojte, moje meno je Tobias Trubač. Medzi moje obľúbene aktivity patrí futbal, videohry, bicyklovanie, chodenie von a oddych. Mojim cieľom v živote je byť úspešný, zdravý a mať dobrých ľudí okolo seba. Futbal som začal hrať v 8. rokoch, no keď som prestúpil do Hájskeho, tak som ho prestal hrať, keďže som nemal veľa času. Teraz futbal hrávam iba s kamarátmi, s kamarátmi taktiež hrávam videohry.

Ahojte, volám sa Sofia a mám 14 rokov. Rada spím, pozerám filmy a veľmi rada hrám spoločenské hry. V škole mám najradšej prestávky. Na našej škole sa mi najviac páči zeleň. Zmenila by som iba zvonenie.

Volám sa Hana. Tú trochu času, ktorý neobetujem škole, trávim čítaním a písaním kníh, pozeraním seriálov a spánkom. Opísala by som sa ako strelený a občas detinský človek, ktorý má vážny problém s robením dôležitých rozhodnutí. Mojm jediným cieľom je v blízkej dobe neumrieť. Asi by som sem mala napísať, čo všetko by som zmenila na našej škole, lebo to robí každý, ale je toho toľko, že by som zapísala dve strany, a to mi neschvália.

Pointou zostáva: Vážte si maličkosti.

P.S.: Keby máte nejaké knihy navyše, môžete mi ich podarovať (učebnice neberiem).

Ahojte, volám sa Filip a mám 14 rokov. Medzi moje koničky patrí najmä spev. Taktiež veľmi rád chodím do prírody, bicyklujem sa a renovujem staré stroje. Momentálne renovujem starú babetu :D. Milujem retro štýl a hlavne hudbu! Najčastejšie počúvam Queen, The Beatles a Žbirku. Škola ma baví, hlavne dejepis a fyzika.

Zimné omaľovánky

Y	H	A	O	R	P	D	A	A
Z	E	O	Y	F	R	B	H	Z
Y	Q	J	U	I	L	K	O	L
P	R	U	B	Y	D	C	E	I
M	V	Y	V	E	K	M	X	O
V	C	B	S	J	A	Y	M	N
X	I	R	I	C	Z	R	A	L
T	O	V	K	G	A	S	R	M
H	O	B	L	Q	D	C	Z	V

Nájdeneé slová

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

VTIPY

Boli Vianoce a sudca bol v príjemnej nálade. Spýtal sa predvedeného muža: „Za čo ste tu?“

„Za predčasné vianočné nákupy.“

„To predsa nie je žiadny priestupok. Ako skoro ste nakupovali?“

„Tri hodiny pred začiatkom otváracej doby.“

Jožko píše Ježiškovi. *Ježiško, keď mi doniesieš motorku, budem celý týždeň dobrý.* Jožko sa zamyslí a povie si, ale ja nevydržím byť dobrý celý týždeň, roztrhá list a píše nový. *Milý Ježiško, keď mi doniesieš motorku, budem celý deň dobrý.* Zase sa zamyslí a roztrhá list. Potom sa pozrie na obraz Panny Márie a zamkne ho do skrine. Začne písať nový list: *Milý Ježiško, zajal som tvoju matku, výkupné je motorka!*

Predstavte si, prvýkrát sa u nás zišiel na štedrovečernej večeri párný počet ľudí!"

„Ako to, veď ste boli traja!"

„Hej, ale potom prišlo sedemnást' hasičov!"

Na Vianoce kričí malý Jožko cez celý byt na mamičku pri sporáku: „Mami, mami, stromček horí!"

„Hovorí sa, svieti, a nie horí," poučí ho mamka.

Chlapček za chvíľu zase začne kričať: „Mami, mami, záclony už tiež svielia!"

Traja sa rozprávajú o tom, čo urobia s vianočnými odmenami. Prvý hovorí: „Pracujem v nemeckej banke. Z vianočných odmien si kúpim auto a za zvyšok pôjdem na dovolenku." Druhý hovorí: „Pracujem v Daimler Chrysler. Za vianočné odmeny si nechám vybudovať bazén a za zvyšok pôjdem na cestu okolo sveta."

Tretí hovorí: „Ja pracujem na finančnom úrade a za vianočné odmeny si kúpim sveter."

Ostatní sa ho pýtajú: „A čo zvyšok?"

Finančák odpovie: „Zvyšok mi doplatia rodičia!"

Jožko, čo si kúpil babke pod stromček?"

„Futbalovú loptu.“

„A načo? Veď babička nehrá futbal.“

„Práve preto. Ona mi kúpila knižky.“

NEZABUDNITE!!!

Nie je dôležité, čo si pod
vianočným stromčekom
nájdete, ale s kým a ako tie
krásne vianočné chvíle
strávite.

**Šťastné a veselé sviatky plné radosti,
pokoja a lásky a nech nastávajúci rok
prinesie Vám všetkým veľa zdravia, šťastia,
lásky a splnenia tých najtajnejších želaní...**

Vám z celého srdca

praje

celý redakčný kolektív časopisu

a pedagógovia našej školy

